Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXIV. Ч. 188. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 30-го СЕРПНЯ 1977 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, AUGUST 30, 1977 No. 188. VOL. LXXXIV.

МУНО в Канаді відбула конвенцію, Роман Фаренич обраний на голову

Торонто. („Новий Шлях") — Господарем цьогорічної Конвенції МУНО, яка відбулася в приміщеннях Лорентського Університету, був Відділ МУНО в Содбурах. Конвенція відбулася 11-14 серпня ц.р. в Содбурах, Онт. Цьогорічна Конвенція МУНО, 29-та з черги, основним мотивом мала „ВАГА 1977". Її центральним питанням було з'ясувати ролю і вплив МУНО на українське життя в Канаді, обговорення нового статуту МУНО та як його можна використати для розгортання дальшої діяльности организації. Чимало уваги було присвячено „Новим Перспективам", що появляються щомісячно, як англомовний додаток до тижневика „Новий Шлях".

Вже в п'ятницю, 12 серпня почалися були наради. Взяли в них участь 30 делеґатів з різних міст Канади. УНО репрезентував Голова Президії, п. Леонід Філь, який підкреслив, що УНО, як завжди, готове допомогти в праці МУНО. Від тижневика „Новий Шлях" виступав д-р М. Мицик, який з'ясував потребу конкретної програми, що вела б до реалізації далекойдучих цілей. Українську Стрілецьку Громаду репрезентував п. Роман Барицький, член Головної Управи, а місцеву Філію УНО і відділ ОУК — пані Рогатин, панове Курилів, Рогатин і інші. До нової Крайової Управи ввійшли:

Голова — Роман Фаренич (Гемилтон); екзекутивний заступник голови — Михайло Вовк (Четем); секретар — Марійка Боровець (Торонто); заступник голови на Схід Канади — Донна Боровець (Торонто); заступник голови на Захід Канади — Григорій Шварок (Вінніпеґ); касир — Микола Петрук (Торонто); екзекутивний директор — Ірена Мількович (Гемилтон); Контрольна Комісія — голова Тома Поворозник (Монтреаль); члени: Фред Петрук (Торонто), Донна Бабик (Вінніпеґ), Петруся Бабик (Віннепеґ), Левко Рогатин (Содбури).

В суботу, 13 серпня в залі УНО відбувся бенкет і баль. Новообраному голові вручено старовинну козацьку шаблю, чим підкреслено його велику відповідальність і глибокий зв'язок з Україною і її минулим. Нова Крайова Управа зложила присягу на український прапор з честю виконати свій обов'язок.

Тиждень Поневолених Націй в Бостоні

Губернатор стейту Массачусетс Міхаель С. Дукакіс підписує проклямацію Тижня Поневолених Націй в присутності представників поневолених Москвою народів.

Бостон, Масс. (Відділ УККА) — Тиждень 17—23 липня 1977 року був офіційно проголошений, як „Тиждень Поневолених Націй" в Массачусетс. Губернатор Майкел С. Дукакіс підписав проклямацію 14-го липня в присутності представників від Відділу УККА, Литовської Ради Бостону та Латиської Національної Ліґи. Від Відділу УККА участь взяли: о. прот. Мирон Пахолок, парох УПЦ, Йосиф Харина — заступник голови, Ольга Щудлюк — секретарка і мгр Орест Щудлюк — заступник голови і референт зовнішніх зв'язків.

У проклямації сказано, що „поневолені народи Вірменії, Білорусі, Естонії, Грузії, Латвії, Литви, України та інші змагаються за національну незалежність і основні свободи думки, сумління, релігії та переконання". Також згадано про переслідування дисидентів, які домагаються впровадження ґарантій Хартії Людських Прав ОН і Гельсінкської угоди для поневолених народів.

До преси, радіо і телевізії вислано пресове повідомлення, в якому звернено увагу, що цьогорічний ТПН відзначувано в часі Београдської конференції, на якій поневолені народи не були заступлені, хоча Гельсінкська угода стосується до них.

Католицький тижневик „Пайлет" з 22-го липня помістив цікаву редакційну статтю, в якій звернув увагу, що поневолені народи борються за національну незалежність, а не тільки за людські права.

Кілька газет, між ними широко читаний щоденник „Бостон Геральд Амерікен" з 2-го серпня ц. р. помістив довшого листа, що його написав мгр Орест Щудлюк, заступник голови Відділу УККА. В листі з'ясовано ціль ТПН, московське топтання національних прав поневолених народів та арешти національних діячів в Україні — Мороза, Шухевича, Руденка, Тихого, Романюка і інших.

Цьогорічне відзначення ТПН в Бостоні перевів місцевий Відділ УККА, головою якого є інж. Конрад Гусак. Всі матеріяли вислано до Крайового Комітету Поневолених Націй у Вашінгтоні для поміщення у „Конгресовому Рекорді".

КУК почав працю над шкільними матеріялами

Вінніпеґ (КУК) — Дня 19 серпня ц. р. Централя КУК заключила договори відносно повної ревізії текстів і переведення нової редакції слухово-зорових матеріялів для навчання української мови в державних школах Канади, в клясах 7, 8 і 9-ій.

Кошт цього важливого проєкту обчислено на 113,600 дол., на що одержано з фондів багатокультурности в Оттаві початкову дотацію в сумі 30,300 дол. Автором проєкту є довголітня вчителька Альберти й Маннітоби пані С.Юрківська, яка тепер є консультантом для української мови при Департаменті шкільництва Манітоби, а д-р Б. Білаш очолює Редакційну Колеґію, до складу якої входять як офіційні представники 3-ох провінцій: Е. Юзвишин — Маннітоба, В. Лазарук — Альберта і Ю. Жеребецький — Саскачеван.

Матеріяли того проєкту включають: підручники вчителя, зошити для студентів, читанки, звукозаписи діялогів і фільми ілюстрацій для поодиноких діялогів.

Ріґен проти нового договору з Панамою

Ню Йорк. — Не зважаючи на те, що в четвер, 25-го серпня, провідники делеґації ЗСА у переговорах з Панамою щодо нового договору в справі Панамського каналу інформували Роналда Ріґена, колишнього каліфорнійського губернатора і чільного лідера консервативної вітки Республіканської партії, про конечність цього нового договору, то Ріґен того самого дня заявив, що противиться новому договорові і закликав Сенат відмовитися ратифікувати його.

Промовляючи на конвенції Молодих Американців за Свободу, організації консервативних політичних поглядів, Ріґен, який минулого року був суперником тодішнього президента Джералда Форда на номінаційній конвенції Республіканської партії, заявив, що противиться новому договорові з Панамою, бо, на його думку, ЗСА втратять суверенітет над каналом, що може в майбутньому довести до того, що Панама „знаціоналізує канал" і не допускатиме американських кораблів. Крім того, передання каналу в руки панамського уряду може заохотити кубинського диктатора Фідела Кастра, „патроном якого є Совєтський Союз", старатися здобути контролю над Панамським каналом — сказав Ріґен. Він теж твердив, що вороги і приятелі Америки інтерпретуватимуть рішення Вашінґтону зректися контролі над каналом як ще один доказ слабости і капітуляції ЗСА.

Тіто відвідає Китай

Београд, Югославія. — Ройтер інформує на підставі югославських джерел, що президент Тіто вибирається в поїздку до Китайської Народної Республіки. Ця перша його поїздка, яка розпічнеться у вівторок, 30-го серпня триватиме до 8-го вересня ц. р. Президент Тіто тепер перебуває з офіційною візитою в Північній Кореї, куди він приїхав прямо з Москви на запрошення корейських комуністичних лідерів. Президент Північної Кореї Кім Іль Сунґ улаштував для Тіта парадне прийняття, на якому перестерігав невтральні комуністичні партії перед імперіялістичною затією". На відкритому мітінгу, у якому взяло участь біля 100.000 осіб, Кім Іль Сунг заявив, що невтральні країни тимчасово знаходяться в економічних труднощах, але на його думку, це явище тимчасове, яке „створили капіталістичні держави" для пресії на ті сили, які не бажають вступати до жадного мілітарного бльоку. Вже раніше було передбачено, що Тіто поїде з Північної Кореї до Китаю, але ці справи ще не були мабуть щілковито полагоджені і тому про поїздку Тіта до Пекіну мало говорилось.

Відбудеться Зустріч Буковинців Канади і Америки

Ню Йорк (д-р Олександер Соколишин). — Заходом Буковинсько-Української Громади в Торонто, Канада, відбудеться Зустріч Буковинців Канади і Америки в днях 3-5 вересня 1977 р. в Торонті з багатою програмою. В суботу, 3-го вересня 1977 р., в год. 10-ій ранку буде реєстрація в приміщенні Української Православної Громади при вул. Бетерст ч. 404, а в год. 12.30 відбудеться відкриття і спільний обід. Також там в год. 7-ій вечора відбудеться бенкет з доповідями мґра Дмитра Яремчука з Канади, судді д-ра Івана Новосівського з Америки, як також щось „На весело" мґра Олександра Ковальського, редактора квартальника „Буковина" в Торонті. Опісля відбудеться забава з танцями при оркестрі Мирослава Данилюка. В неділю, 4-го вересня 1977 р., на оселі „Київ" біля Торонта в год. 10-ій рано відбудеться Архиєрейська Служба Божа, в год. 12.30 обід, в год. 2-ій по обіді буде влаштована мистецька програма та в год. 3-ій по обіді відбудуться спортово-розвагові змагання. В год. 7-ій вечером буде ватра з відповідною програмою. В понеділок, 5-го вересня ц. р. відбудуться відвідини Канадської Всенаціональної Вистави й міста Торонта. Ціна реєстрації, включно з бенкетом й транспортацією, без нічлігів, виносить 20 дол. від особи. Зголошуватися в п. Ярослава Коваля, в Торонті, телефон код 416, число: 763-5666.

САЙРУС ВЕНС ІНФОРМУЄ КАРТЕРА ПРО СВОЮ ПОЇЗДКУ ДО ПЕКІНУ

Сайрус Венс інформує президента Картера про свою поїздку до Пекіну.

Вашінгтон. — Державний секретар ЗСА Сайрус Венс, повернувшися в суботу, 27-го серпня, із чотириденних офіційних відвідин Пекіну та зустрічей з чільними провідниками Китайської Народної Республіки, звітував президентові Картерові про свої розмови, називаючи їх „конструктивними і корисними у встановленні кращої комунікації поміж високими урядовцями обох урядів".

В спеціяльному комунікаті, що його проголосив Білий Дім після звіту секретаря Венса, сказано, що основною базою цих і дальших розмов буде т. зв. Шанхайський комунікат, що його підписав в 1972-му році тодішній президент ЗСА Ричард Ніксон і тодішній лідер китайської Компартії Мао Тсе-тунґ, в якому обидві держави зобов'язалися співпрацювати в цілях нормалізації відносин. Відмічуючи, що відвідини С. Венса були „добрим початком", комунікат Білого Дому вказує на можливість майбутніх зустрічей та розмов поміж високопоставленими представниками американського і китайського урядів в справах „обопільного і ґльобального зацікавлення". Білий Дім повідомив, що теперішні провідники червоного Китаю представили свої погляди „в чіткий і безпосередній спосіб" та що вони рівнож наголошували конечність „нормалізації відносин".

Комунікат Білого Дому не заторкує питання Тайборонити, червоний Китай „визволити та приєднати до материку".

приєднати до материку".

Крім президента Картера, до 75-хвилинного звітування прислухалися віцепрезидент Волтер Мондейл, секретар оборони Гарольд Бровн, пресовий секретар Джоді Повелл і дорадник в справах національної безпеки Збіґнєв Бжезіньскі. Секретар Венс рівнож коротко звітував про свою зустріч з прем'єрміністром Японії Такео Фукуда, що йде в парі з політикою ЗСА консультуватися в усіх питаннях політики по відношенні до Далекого Сходу з цією державою-союзником ЗСА.

Вітаючи секретаря Венса після його повороту з Пекіну, президент Картер заявив, що ці відвідини були „наскрізь успішні", беручи до уваги „заздалегідь обмежені цілі розмов". Президент Картер відмітив, що китайські лідери вже вспіли закомунікувати йому їхнє вдоволення із цих перших розмов.

„УСЕ ЖИТТЯ ВИ ПРОЖИЛИ У БРЕХНІ" — ПИШЕ БРЕЖНЄВУ ЄВГЕН СНЄГІРЬОВ

Ню Йорк (Пресова Служба ЗП УГВР). — На Захід продістався новий документ українського самвидаву, а саме відкритий лист українського письменника Євгена (Гелія) Снєгірьова до Леоніда Брежнєва, датований 17 липня 1977 року.

Євген Снєгірьов народився 14-го листопада 1927 року у Харкові. Закінчив Харківський тетральний інститут. Працював актором, викладачем у середній школі й інституті. Автор збірки оповідань „Літо вернеться" (1957) і повісті „Чи мав я право" (1962). В 1974 році його вилучили зі Спілки письменників України за його знайомство з Віктором Некрасовим. 1976 р. Снєгірьов написав документальну повість „Ненько, моя ненько" про процес СВУ в Україні. В 1977 році він зрікся совєтського громадянства на знак протесту проти нової конституції і написав листа до президента ЗСА, Дж. Картера, про що широко писала західня преса. Нижче подаємо уривки із звернення Снєгірьова до Брежнєва.

ВІДКРИТЕ ЗВЕРНЕННЯ ДО БРЕЖНЄВА

„29 червня ц. р. я вислав до Президії Верховної Ради СРСР заяву, в якій я відмовився від радянського громадянства, поскільки я категорично не згідний з новою конституцією. Відповіді я не одержав, і властиво не жду її. Я віддав свій пашпорт і не вважаю себе більше громадянином СРСР.

В моїй заяві я писав, що передбачаю розправу. Одначе, пройшло вже три тижні, сьогодні в нас 17 липня, а по мою душу не з'являється ні КҐБ з приводу „антирадянщини", ані навіть міліція з приводу „безпашпортного" проживання. Поминули? Сумніваюся. Розгубилися і домовляються, ніяк не можуть рішитись. Я раджу поспішитися...

Леоніде Іллічу, Ви старий чоловік. Смерть вже зачіпляє Вас своїм крилом, від Вас не відходять лікарі. В народі, серед стариків, які впродовж життя наробили біди, говорять: „Пора про Бога подумати". Ви в Бога не вірите — Бог з Вами, справа Ваша. І тим не менше, хоч і не вірите — Вам не страшно, Леоніде Іллічу? Все життя Ви прожили брехнею. Не в дрібницях сусідові і жінці Ви брехали. Брехали народам, свойому і всього світу. Невжеж так в брехні і помрете?

Вияснити в чому Ваша брехня? Добре, згадаємо.

Ви політичний діяч „образу 1937 року". Ваше підвищення почалося в проклятому 37-му й росло в наступні роки терору. Ваша кар'єра піднімалася на крові Ваших учителів, старших товаришів, колеґ. Скажете — Ваші руки чисті від крови. Ви особисто не забрудили їх кров'ю, не розстрілювали і навіть не доносили? Не розстрілювали — можливо. Не доносили, не падлючили, ніхто невинний не загинув з Вашої вини — не вірю. Ну, нехай буде і так. Ви особисто нікого не завели під кулю, навіть за колючий дріт. Руки Ваші все ж таки в крові, поскільки кривава кліка Сталіна не була виявлена Вами, не зававрована і не передана Вами на суд історії...

Вам не страшно!

Дальше. Радянська влада брехала з першого дня. Брехали Ленін і Троцький разом з Дзержинським, брехали Сталін з Ягодою, Єжовим і Берією, потім Хрущов. Брехали цілому світові і власному народові. Брехали коли в 21-му роздушили Кронштадт. Брехали коли почали НЕП і коли його закінчили...

Настав березень 53-го, здох тиран — але брехня знову розцвіла. Крок десталінізації — і ще раз назад, палатні тайні розправи, англійський шпигун Берія, „вірний ленінець" Хрущов (цього вже викінчили особисто Ви, Леоніде Ілли-

(Закінчення на ст. 4-ій)

Ще про картини зі Львова

Ярко Белендюк, ред. Любов Коленська та Роман Куделя оглядають одержані з України зразки підпільного мистецтва

Джерзі Ситі, Н. Дж. (Л. К.) — „Своїми картинами зі Львова українські малярі підпільного мистецтва з України, переказують нам, що українська культура живе й розвивається, затримуючи своє окремішнє індивідуальне обличчя, і що цим самим й досі українські мистці не підкорилися наказам совєтського уряду, настановою якого є змусити українських малярів творити в соцреалістичному напрямку. Сьогодні українське мистецтво в Україні не заскорузло в XIX сторіччі, а його творці шукають за новими дорогами, створюючи новий, модерний вид мистецтва, праці якого віддзеркалюють жалюгідну недолю української людини під совєтською кормигою", — заявив Ярко Белендюк, мешканець Монтклеру, Н. Дж., і студент права у Гофстра університеті в Гемпстеді, Н. Й., відвідавши видавництво „Свободи" у середу, 23-го серпня ц. р., разом із своїм товаришем Романом Куделею, мешканцем Асторії, Н. Й. і студентом Фордганського університету, який спеціялізується в ділянці суспільної служби. Вони обидвоє є членами Української Інформаційної Служби, завданням якої є поширювати правду про жалюгідну недолю населення в Україні.

Роман Куделя в розмові з редакторами висловив подив українським малярам підпільного мистецтва, „в яких існує прямо незвичайна сила духа, що наказує їм творити, йдучи за їхніми індивідуальними переконаннями, не зважаючи на можливості утиску режимників. Це бажання передати на полотна мис-

(Закінчення на стор. 4-ій)

УКРАЇНСЬКИЙ ОСТРІВ У КЕТСКИЛЬСЬКОМУ МОРІ

Репортаж Леоніда Полтави

З малого літачка Кетскильські гори у стейті Ню Йорк здаються безмежним хвилястим морем із зеленкуватими хвилями. Раптом хвилі розступаються і завмирають — це острови. Вони збудовані й залюднені, над ними мають різнобарвні прапори, що з височини здаються маленькими а насправді ж вони такі великі — вони репрезентують цілі народи.

Промайнув прапор італійського острова, потім синьо-білий жидівський, далі міжнародний скавтський, аж ось і рідний, синьо-жовтий, із рівними колонами Пам'ятника Героям на Оселі СУМА біля Елленвіллу. Кілька хвилин лету, і немов на спаді велетенської хвилі — розстилається найбільший з українських островів — Союзівка, з якої купелевий басейн відсвічує, немов велетенське люстро, тисячами грайливих променів. Тільки гуркіт мотору заважає, здається, почути могутній голос Андрія Добрянського і дзвінко-солов'їний Марти Кокольської в дуеті, або зворушені голоси молоді в найновішій опереті „Сватання на Союзівці", з незвичайно обдарованою Анею Дидик.

За три милі від Союзівки, того коронного острова заокеанської України на Сході Америки, — невеликий, скромний острів з найдорожчою для кожного українського серця назвою — Київ.

Оселя ОДУМ-у наймолодша віком з-поміж інших українських осель-островів у Кетскильському морі. І розбудована вона, здається, найскромніше, бо на це потрібні фонди, а Об'єднання Української Демократичної Молоді кількісно невелике. Без сумніву, це українська патріотична організація.

Як і на інших оселях, відпочинок та спорт тут поєднують з українським вихованням. Цьогорічний табір присвячений Нескореним — політв'язням Москви. Але самої присвяти замало. Тисячі поетів присвячували вірші Місяцеві, а на Місяць ступили американські космонавти, вони конкретизували ідею.

Цьогорічна команда табору на оселі „Київ", під керівництвом голови таборової Комісії, інж. Юрія Іхтіарова, його дружини пані Раї, вправної працівниці канцелярії та Антона Філімончука, доклала старань для якнайкращої реалізації ідеї — присвяти. 45 курсантів, молодь у віці від 14 до 20 років, не даремно прибула сюди з близьких міст і з таких, як Сан Дієго в Каліфорнії, з Боффало, Бостону чи навіть з Канади. Більшість із них належать до ОДУМ-у, дехто до Пласту чи СУМ-у; переважно це православні юнаки і дівчата, є і католицького віровизнання. Оселя зветься „Київ", а коли мова про Київ, то мова й про Соборну Україну.

Рівночасно й тут провадяться два курси: Кобзарський, за який відповідає івж. Петро Гурський, та Українознавчий, за який відповідає проф. д-р Яків Гурський. Курсанти відвідують вибраний собі курс, а до Кобзарського приєднався ще й вічно молодий душею та добре підгодований (у добрий час сказавши!) медком і кашками п. Мирон Сурмач, прибувши до „Києва" з власною бандурою. Понад 80 літ аж ніяк не на перешкоді для здібної людини вивчати мистецтво гри на бандурі, і то з не абияким успіхом. Самозрозуміло, п. Сурмач не забув і про баночку меду.

Кобзарі на цій Оселі особливо горді і щасливі: з ними працюють талановиті інструктори-бандуристи: Мико (Микола) Дейчаківський, Роман Роточко та молодший син Григорія Китастого — п. Андрій, під керівництвом Трохима Китастого, якого нещодавно на сторінках „Свободи" О. Шевченко слушно назвав патріярхом бандури. Тепер, у своє 70-річчя, маестро Григорій Китастий, керівник Капелі Бандуристів ім. Тараса Шевченка, нашої капелі-зірки, — це вже живе втілення соняшної Полтавщини, з її споконвічними мандрівними кобзарями, бандуристами, лірниками, народними співаками. Подивитись на цю струнку постать, осяяні живим творчим вогнем очі, гарне лице — і як не згадати Шевченкового: „Бандуристе, орле сизий...' Маестро не лише майстер гри, знавець справи, обдарований дириґент. Нещодавно в розмові в Ню Йорку керівник Капелі Бандуристок СУМА проф. Петро Потапенко зауважив, як мало, занадто мало українських композиторів по обох берегах океану пишуть для бандури: „Пишуть мало, бо не знають цього інструменту". Щасливим винятком у цій справі є Григорій Трохимович Китастий, якому, коли б давати вирізнення

(Закінчення на стор. 4-ій)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

„Позитивна акція"

Кілька днів тому Білий Дім поінформував, що після точної перевірки справи уряд президента Джіммі Картера вирішив підтримати принцип „позитивної акції" в ділянці шкільництва, що фактично означає надавання першенства членам расових меншин при прийнятті до шкіл. Прихильники цього принципу твердять, що надавання такого першенства потрібне, щоб направити зло, заподіяне в минулому дискримінацію проти негрів, пуерто-ріканців індіян, мехіканців та інших. Конкретно, Білий Дім поінформував, що генеральний прокуратор Ґріффін Белл оборонятиме принцип „позитивної акції" перед Найвищим Судом ЗСА, коли цей Суд розглядатиме клопотання білого студента Аллена Беккі, який твердить, що Медична школа Каліфорнійського університету порушила його конституційні права, коли замість нього прийняла менше кваліфікованих кандидатів тільки тому, що вони належали до расових меншин.

Білий Дім називає це надання першенства членам расових меншин „позитивною акцією". На нашу думку, краща і більш правильна назва на цей принцип була б „зворотна дискримінація", бо цей принцип фактично старається леґалізувати дискримінацію проти білих громадян ЗСА. Хоча правдою є, що в минулому, а частинно і ще сьогодні, існувала дискримінація проти негрів, пуерто-ріканців та інших, то також правдою є, що через це не повинні терпіти всі білі громадяни, зокрема ті, які належать до білих етнічних груп. Відомо бо, що до „меншин", які мали б користати з тієї „позитивної акції", не будуть зараховані американські громадяни українського, польського, ірляндського, німецького чи італійського походження. Напрошується питання: Чому український хлопець чи дівчина, які пильно вчилися в середній школі і коледжі та дуже добре здали вступні іспити до медичної чи правничої школи, мають відступати своє місце в тій школі негрові чи пуерто-ріканцеві, які слабше вчилися та одержали нижчі оцінки на вступному іспиті? Значить всі роки тяжкої праці цих молодих українців, як теж фінансові видатки та інші трудноші їхніх батьків мали б піти намарно тільки тому, що цей хлопець чи дівчина білі?

На думку багатьох юристів і коментаторів така „зворотна дискримінація", або як її називає Білий Дім „позитивна акція", порушує ті статті федеральної та стейтових конституцій, які гарантують всім громадянам рівноправність перед законом. Самозрозуміло, що члени не-білих рас повинні мати всі можливості здобути вищу освіту і поліпшити свій життєвий рівень, але це не може відбуватися коштом білих громадян ЗСА, зокрема білих національних чи релігійних меншин. Крім того, багато соціологів твердить, що надання першенства деяким расовим чи етнічним групам спричиниться до того, що члени цих груп втратять спонуку прикладатися до науки чи вивчення якогось ремесла, бо знають, що все одно будуть прийняті до школи скоріше ніж особа з кращими кваліфікаціями, яка мала „нещастя" народитися в українській, польській, німецькій чи італійській родині.

Уряд президента Картера, на нашу думку, робить велику помилку і поступає несправедливо, коли заявляє свою підтримку для принципу „позитивної акції". Треба надіятися, що коли Найвищий Суд ЗСА розглядатиме клопотання згаданого білого студента Аллеша Беккі, то проголосить цей принцип, який фактично є „зворотною дискримінацією" неконституційним. Цього вимагає справедливість і рівноправність всіх громадян ЗСА.

Кубинські кати

Недавно багато американських газет, між ними „Ню Йорк Таймс", помістили інтерв'ю з кількома колишніми старшинами збройних сил ЗСА, які заявили, що під час їхнього ув'язнення в таборах полонених у В'єтнамі в роках 1967 — 1968 їх допитували і катували кубинські старшини і вояки. Колишні полковники Джек Бомар і Лео Торснесс поінформували, що у таборі біля Ганою, що його американці називали „Звіринцем", кубинські вояки вибивали американським полоненим зуби, пробивали вушні барабанні перетинки, вибивали лопатки в плечах і т. п., а одного старшину, полковника Ерла Ковбіла, так побили, що він незабаром помер.

Колишній воєннополонений Торснесс заявив, що причина чому він так довго не говорив про цю справу — це те, що після його звільнення з полону в 1973-му році Департамент оборони просив його мовчати про кубинських катів у В'єтнамі, щоб не пошкодити іншим американським полоненим, які тоді ще перебували у В'єтнамських таборах.

Що спонукало Торснесса саме тепер виступити зі свідченням проти кубинських катів? Передаючи ці інформації республіканському конґресменові Брусові Капуто з Ню Йорку, Торснесс заявив, що американський нарід повинен знати про ці злочини, поповнені кубинцями, бо під сучасну пору уряд президента Джіммі Картера робить заходи, щоб відновити „нормальні зв'[illegible]" з комуністичним диктатором Фіделем Кастром.

Подібно висловився згаданий вже колишній полковник Джек Бомар, заявляючи, що він „страшно пригноблений" заходами Вашінґтону щодо детанту з Гаваною. Бомар запитував: „Пощо нам того детанту? Чи Куба заслужила собі на нашу приязнь?" Відповідь: напевно ні!

Оприлюднення інформації про те, що кубинські вояки, вислані до В'єтнаму Фіделем Кастро — це ще одна причина, чому уряд президента Картера не повинен старатися встановляти нормальних дипломатичних і торговельних зв'язків з Гаваною. Режим Фіделя Кастра фактично не змінив своєї політики відносно ЗСА і решти вільного світу і тому Америка не повинна зміняти своєї дотеперішньої політики супроти Куби. Гавана далі експортує комуністичну пропаґанду і революцію до країн Західньої Півкулі, далі безпідставно закидає Америці, що вона, мовляв, веде колоніяльну політику відносно Пуерто-Ріка, хоча Кастро добре знає, що пуерто-ріканці шляхом вільного голосування кількакратно підтвердили, що хочуть залишитися „коммонвелтом" ЗСА. Комуністична Куба, не без „заохоти" Москви, далі тримає свої військові з'єднання в Анґолі і посилає їх до інших африканських країн, а в кубинських в'язницях далі поневіряється силасиленна політичних в'язнів, між ними і американські громадяни.

Поки комуністичний уряд Куби продовжує свою [illegible] і негуманну політику, доти Вашінгтон не [illegible] відновляти нормальних зв'язків з Гаваною.

І. Дидолич

ГАҐСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ 1899 І ПЕРЕГОВОРИ 1977-го РОКУ

Трохи сенсації викликала книжка, що недавно появилася на книгарських полицях, темою якої є Европа перед Першою світовою війною. Авторка книжки Барбара Тухман, а заголовок книжки "The Proud Tower". Сенсаційна вона м. і. тому, що пригадує чому цар Микола II так задивував був світ своєю пропозицією скликати до Гаґи конференцію в справі обмеження зброєнь.

„Пропозиція мирової конференції не була власним помислом царя", каже авторка. „Воно зродилося з деяких практичних причин у головах трьох міністрів: війни, фінансів і закордонних справ, а сама генеза пропозиції вміщувалася в тій простій умовині, що Росія була позаду перегонів зброєння і не могла їх наздігнати. Генерал Куропаткін, міністер війни, довідався, що Австрія, головний суперник Росії, готовилася удосконалити свої скорострільні польові гармати, так щоб в одну хвилину вони вистрілювали шість сальв, які то гармати вже мали Німеччина і Франція. Росія, польові гармати якої вистрілювали лиш одну сальву на хвилину, не могла надіятись, що їй вдасться удосконалити свої гармати, бо вже була у такій великій фінансовій скруті, що навіть не могла озброїти новою зброєю свої піхоти".

Ця несподівана царська пропозиція спричинилася до реакції деяких держав супроти ЗСА. Саме тоді ЗСА зайняли були Кубу, Пуерто-Ріко й Філіппіни. „Багато европейських держав, — каже авторка, — прийшли були до переконання, що зайняття Філіппін примушує їх прикоротити експансію Америки".

З тієї і багато інших причин, держави, принаймні ті найважливіші, всі поспішили до Гаґи і виголошували довгі балачки на протязі цілої весни й на початку літа 1899. Щось трохи з того вийшло, але не те, що плянували царські міністри в Петербурзі. Австрія не зреклася своїх плянів удосконалити свої скорострільні польові гармати. Одначе, більшість голосувала проти куль „дум-дум", переголосували британські і американський спротив. І всі вкінці згодилися в справі Арбітражної Конвенції, в справі правил і звичаїв суходільної війни та поширення женевських правил і на морську війну.

Хоча які великі надії покладали на Конференцію, вона все ж пішла в забуття. Але наслідком Конференції було те, що й далі займалися питанням, як би то зменшити деякі жорстокості війни. Це знову спричинилося до скликання другої Гаґської Конференції в 1907 -му році. Якщо учасники тієї другої Конференції були б зуміли зробити щось ліпшого, хто зна чи було б прийшло до Першої світової війни.

Та залишімо на боці те, що Росія, мовляв, не могла удосконалити артилерії і своєї армії в 1898 -му році, а Австрія могла. Це не дуже переконує про тодішню слабість Росії. Росія вдержалася, хоч, щоправда, завдяки революції, а не еволюції. Австрія розпалася. Само собою великий вплив мала участь у Першій світовій війні — Америка. Спільною прикметою царської Росії і Совєтського Союзу є те, що совєти нічим не різняться від царської Росії. Як були нічим не обґрунтовані арештування інакшедумаючих людей у царській Росії, так є і теж у СССР, а відносини концинтраційних таборів, чи не гірші, як за царських часів. Другою характеристичною прикметою царської Росії і СССР — це майстерна хитрість скривати справжню причину під позліткою пропаґанди. Царська пропозиція з 1898-го року була чи не найуспішнішим вислідом пропаґанди за весь час історії царської Росії. Царя, хоча тільки на короткий час, уважали „ясним сонічком" суспільства, пригнобленого воєнною машиною. Сам цар, не дуже то мудрий, не мав найменшого поняття про що йдеться, але його міністри знали.

Ніхто не може знати, з яких саме причин Брежнєв відкинув пропозиції президента Картера, а потім знову згодився на відновлення переговорів. Може й це така причина, яку мали царські міністри. Совєти виспеціялізувались в конструкції суперсонічних ракет і мають їх багато. Президент Картер хоче трохи вкоротити те, в чому вони виспеціялізувалися. Це, — як твердять деякі специялісти, — допомогло б ЗСА розбудувати кружляючу ракету. Совєти покищо її не мають. Чи часом СССР не чекає, що йому вдасться вишпиґувати й цю американську тайну.

Якщо Брежнєв виявив би був справжню причину свого крутійства, випустив би із своїх рук пропаґанду. Він не важився заявитися проти загального обмеження зброєнь. Тепер то він і далі може послуговуватися пропаґандою й усе ще має суперсонічні ракети.

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу будучність, в нашій громаді у вільному світі нового свідомого члена!

Лев Яцкевич

КОМУНІКАЦІЯ ІЗ ВСЕСВІТОМ

Страх самотности, це відчайне почування повного відокремлення, притаманне кожній людині. Бо людина в основі соціяльне створіння, що поруч воєн та харчів потребує також товариства. І так, як самотний в'язень шукає шляху для втечі з в'язничої келії, так само й людина шукає шляху для втечі зі своєї плянети та контакту з інтелігентним життям в космосі.

Потвердження цього факту становить висадка людини на Місяці, дослідні ракети, вислані до Венери та Юпітера, а останньо експедиція НАСА на плянету Марса при допомозі обох Вікінґів, устаткованих біохемічними лябораторіями, що мають провірювати, чи на Марзі існує органічне життя.

Ці геніяльні біохемічні лябораторії черпають собі самі марсіянську землю, підгрівають її до високої температури, занурюють в поживній речовині, піддають дії газів, але, покищо, без позитивного висліду. Але людина ніколи не повірить, що вона самотна у Всесвіті й тому її досліди проходять дальше, без великих фанфар і розголосу.

Якщо неможливий фізичний контакт зі замешкалою плянетою, чи цивілізованим світом, чому не попробувати радієвого контакту?

Закони наукового мислення однакові для кожного цивілізованого світу. У мешканців різних цивілізацій вони можуть мати різне символічне втілення, але вже тепер існують методи, що в принципі дозволяють перекладати з однієї „космічної" мови на іншу.

Відомості з інших світів збільшили б цінність багатьох наукових досліджень і полегшали б набагато розв'язку проблем про заселеність Всесвіту та обмін даними про фундаментальні закони природи, властивості мікросвіту та біології.

У 1959р. два англійські радіофізики Г. Кокконі та Ф. Моррісон вперше обміркували питання про вибір типу радіозв'язку з найближчими космічними сусідами. Вони прийшли до висновку, що для космічного зв'язку слід використовувати радієвий діяпазон в області відвеного до 10,000 мегагерців. А тому, що водень — найбільше розповсюджений елемент в космосі, що випромінює на хвилі довжиною 21 см., Моррісон і Кокконі вирішили використати земні системи космічного радіозв'язку при використанні радіотелескопічних антен, дозволяють передавати та приймати радієві телеграми на відстані 10 світляних років.

Космічну телеграму можна уявити собі, як серію коротких імпульсів, які вирощуються через рівні інтервали часу. Відомий американський радіо-астроном Франк Дрейн розробив в 1960 р. дослідний зразок радіоапаратури для програми міжзоряного радіозв'язку за допомогою радіотелескопу Національної Радіоастрономічної Обсерваторії ЗСА в Ґрін Бенн. Цей проєкт відомий під назвою „Озма" (перлина). „Озма" працює, але але покищо ще не перехоплено з космосу жадного сигналу штучного походження.

Умовність „щасливого випадку для „Озма" дуже мала. Поперше, ми не можемо точно усталити, який саме з галактичних світів є заселений. Подруге, навіть якщо б ми в якийсь спосіб могли усталити місце заселеного світу, ми не можемо бути певні, чи цей світ цивілізаційно вже „готовий" для радієвого зв'язку з нами. Потретє, розумні мешканці заселених плянет необов'язково можуть використовувати радієві хвилі довжиною 21 см.

Покищо у контрольованій сфері космосу на відстані 10 світляних років виявились лише дві „надійні" зорі, обі положені в південній частині півкулі неба: Тав Кита та Епсілон Ерідана. Але дуже можливо, що життя розташоване на інших плянетах нашої галактики, віддалених від нас не на десятки, а тисячі світляних років.

Учені устійнили на основі закону правдоподібности, що щонайменше 10 більйонів плянет кружляє довкола своїх сонць на таких відстанях, що робить їх температуру пригожу для розвитку органічного життя.

10 більйонів заавансованих цивілізацій дає нам надію на товариство розумних істот, якими може бути сповнене, здавалося б, самотне вакуум нашої Вселенної. Учені вже знають рід антени, приймального апарату та рід радієвих фреквенцій, потрібних для нав'язання з тими цивілізаціями комунікаційного зв'язку. Очевидна річ, що таких комунікаційних станцій мусить бути не одна, але ціла мережа, якщо хочемо мати належний успіх. Кошт однієї станції 6 до 10 більйонів долярів, який покищо не під силу нашій економічно та енергетично хворій плянеті. Але якщо б навіть вдалося нам побороти усі економічні труднощі та заінсталювати потрібну сітку комунікаційних станцій з Всесвітом, тоді треба буде нам тільки чекати на сиґнал або відповідь з Всесвіту.

Але вістки пливуть в просторі тільки зі скорістю світла, і щоб отримати відповідь від гіпотетичного „відборця", прийдеться чекати може і цілі століття. „Галло! Чи ви чуєте мене?" — запитаємо радієвим шляхом нашого майбутнього співрозмовця на котрійсь з плянет „Молочного Шляху". І може 2.000 літ пізніше пережилець 36-ої світової війни на нашій плянеті відшифрує з ентузіязмом радієву відповідь: „Я чую вас дуже добре, а хто ви такий?"

Лука Луців

ПРО НОВІ ВИДАННЯ

Катерина Горбач. МІЙ СЛІД НА ВОДІ. Поезії. Сучасність, 1976, ст. 48. Бібліотека Прологу і Сучасности. Обкладинка Любослава Гуцулюка.

Наведемо в цілості вірш із 36-ої сторінки, бо в ньому є згадка про „слід на воді", що дав назву цілій цій збірці поезій:

а поміж тим
на ниточці місяць
і ти
і я
і дзвінок тіней
не загуби сліду
і озеро чобіт
повисипай пісок із
дівочих
і море Марка
Проклятого
не загуби сліду
це все вже було
ти я ніч дим
і смерть
традесканцій
твій слід на піску
мій слід на воді
це повинно ввійти
в казку
про калинову
сопілку.

Цей вірш без ком і крапок, щоб його ще гірше було зрозуміти. Та й взагалі, чи може хтось в ньому щось знайти, щоб зворушитися — ми гадали б, що це завдання поезії („Одна сльоза з очей карих, і пан над панами" — писав колись Т. Шевченко). Гадаємо, що повищий вірш може зворушити тільки саму авторку та ще декого з редакторів „Сучасности", яка надрукувала ці поезії, хоча в цьому сумніваємося...

Один освічений читач „Свободи", пишучи для неї статтю, написав напочатку таке: „Модерних" поезій не читаю, бо їх не розумію". Чому ж ми пишемо про них на цьому місці?

Авторка має 27 років, вона має магістерський диплом, пише від 1966 року, це вже четверта збірка її поезій, вона працює і в ділянці мистецького й наукового перекладу з української на німецьку мову.

На жаль, її поезій майже не розуміємо, не може їх зрозуміти також поетка Шуварська, яка допомагала нам при оцінці поезій Е. Андієвської. Ірина Шуварська належить також до модерних поетів, але не „надто модерних", її писання можна ще зрозуміти. Вона розуміла, очевидно, з трудом, поезії Андієвської, але віршів Катерини Горбач не могла зрозуміти, бо „розуміючи" початок вірша, не можна доглупатися, що мав би означати кінець поезії:

до перехресного
дерева
жінка підбігає
сивим волосом
тіні гнуздає
і зелена містом
кружляє

Ком і крапок в цьому вірші немає!

Може хтось сказати, чому ми пишемо про такі твори, які важко читачеві зрозуміти. Тому, бо їх пишуть поважні люди, їх друкують в громадських журналах, їх хвалять деякі літературознавці, не розуміючи їх, хотячи здобути славу опікунів літературної молоді, кажучи, що навіть у Шевченка є „неясні" місця...

Ось вірш К. Горбач під заголовком „танець" (так пише авторка!):

струнка гітара
позеленілого тіла

на бедрах
ржавіє сонце
очі
схожі на осінь
торкають струн

на скроні
ластівка з льону

Ми хотіли б зрозуміти цю модерну творчість, бо не належимо до рецензентів із „кинджалами" в руках, про яких пише В. Барка. А може б хтось із численної Редакційної Колеґії „Сучасности" пояснював творчість модерністів...

Василь Барка. ЗЕМЛЯ САДІВНИЧИХ. Есеї. Сучасність, 1977, ст. 190. Обкладинка і портрет автора — Любослава Гуцулюка.

В цій збірці маємо 22 есеї поета Василя Барки. Їхня тематика така широка, що треба було б довшої розвідки, щоб з'ясувати, як поет Барка дивиться на Тичину, Осьмачку, Сковороду, Ґете, Данте, Рембрандта, Шевченка, Франка, Костецького, Гоголя, Пастернака та на інші проблеми літератури й авторів.

У „Передмові" автор заявляє, що „мета цієї збірки з нагадками про творчі взірці — призначити близькі нашій сучасності живі прикмети в труді декотрих садівничих милої вселюдської ділянки".

В поезії В. Барки Гр. Шевчук ще в 1947 році бачив „незвичну в наші суворі дні м'якість, лагідність і ніжність". Барка, на думку критика, „заспокоює і зціляє людську душу в дні поневірянь...віщує вічну справедливість". (Василь Барка. Білий світ. Мюнхен, 1947, ст. 168). Таким самим залишився

(Закінчення на стор. 3-ій)

Яр. Климовський

А ЯК З ТЕАТРОМ?

Суспільство, яке не доцінює театру, не розуміє його абсолютної вартости і не відчуває його браку, не є суспільством у повному цього слова значенні, а отарною групою людоподібних істот.

Леон Шіллер де Шільденфельд

Кожен нарід оцінюється ступенем його культури. Культура, відомо, складається з багатьох елементів. Одним із найважливіших її елементів, це театр, без нього немає повної культури.

Не раз і не двічі ми писали про вагу і значіння театру, спираючись на думках про театр наших великих поетів, письменників, драматургів, тож, щоб не повторятись, сьогодні ми дозволимо собі позичити декілька цитат, вибраних з геніяльного твору „Естетика" Фрідріха Шіллера:

„Драма і театр — це школа практичної мудрости, путівник по громадському житті, надійний ключ до найінтимніших закутків людської душі. Виконуючи однакові функції (виховні — прим. Я. К.) з релігією, мораллю і правосуддям, театр стоїть вище від них щодо свого впливу на людину і сцена починає свій суд там, де кінчається

кінчається юрисдикція свідських законів і продовжує його там де релігія і закон виявляються безрадними. Крім того, вплив театру стійкіший і глибший, бо зриме зображення вражає сильніше ніж мертва буква чи холодна розповідь. Театр розбуджує в нашій душі прагнення бути людиною, пізнати істину. Театр формує дух нації, знаючи найкоротший шлях до серця й розуму."

Один із найбільших знаменитих театрологів сучасної Франції Етієн Суріо висловлює думку, що „всі мистецтва є гарні, всі вони цікаві, але мистецтво театру з усіх найбільш безпосередньо людське, з найбільш конкретним переживанням, найбільш близьке інтеґральній повноті життя, яке надає стилю і піднесености до того ступеня, що наділяє нас його повним динамізму зразком для нашого власного життя".

Та завернім до поставленого в заголовку цієї статтейки питання, тобто до властивої теми. Неповних тридцять років тому, коли сл. п. Володимир Блавацький приїхав до ЗСА зі своїм знаменитим Ансамблем, у складі якого були такі сили як: Віра Левицька, Марія Степова, Ніна Горленко, Ліза Чепіль, Евдокія Дичко-Блавацька, Марія Сухар, Володимир Блавацький, Богдан Паздрій, Володимир Шашаровський, Ярослав Пінот-Рудакевич з дружиною, Роман Тимчук, Євген Левицький та інші, у самих початках цей Ансамбль не мав належного успіху в старої еміґрації, вона любила виключно народний репертуар; нова еміґрація у тому часі щойно почала з'їздитися, була бідна, як „церковна миш", але і згодом менше відчувала потребу театру, менше, як у „старому краю", навіть менше, як у таборі. Не було впливових осіб, щоби справу поліпшити. Не було меценатів, а то й збірного меценацтва. До речі, до такого і ніхто не закликав. Словом, до театру, як не дивно, громадянство поставилось з незрозумілою байдужістю. У протилежності до нас, коли мадяри після їхнього повстання знайшлися в ЗСА, то першою річчю був для них театр, який створили зразу. А ми привезли готовий театр, високо оцінений не тільки нашою, але фаховою німецькою критикою, а він ледве животів. Після смерти В. Блавацького стало ще гірше. Дещо краще було в Ню Йорку, дякуючи витривалості і впертості відомих майстрів української сцени — Олімпії Добровольської і Йосипа Гірняка. Проте, на довшу мету на професійному рівні театру там не вдалося зберегти, хоч і згодом були навіть успішні спроби талановитого Лисняка. Великий Ню Йорк задовольнився тільки Студією; вона сьогодні на рівні театру. У Чікаґо „Нова Сцена" під керівництвом Емілії Кулик проіснувала навіть доволі довго (15 літ у Лос Анджелесі театральне життя піддержував Борис Ґрінвальд у співпраці із Святополком Шумським).

Деякий час клигав у Клівленді Омелян Урбанський більшістю з аматорами, подібно, як Микола Кавка у Детройті. Там же і час до часу виступала професійна акторка Бранка Кривуцька.

Подружжя Юрій і Ірина Лаврівські з Боффало переважно продукуються на виїздах. Іванка Кононів, Валя Клим і Степан Магмет, перейшовши на естрадні виступи, обмежились до місцевостей Східнього Побережжя; гостинно виступали також у „Літньому Театрі".

„Театр у п'ятницю" під кер. В. Шашаровського у Філядельфії періодично відмолоджуваний, огірчений безнадійним станом, навіть не відсвяткував свого десятиріччя. Якраз у своє десятиріччя оснував „Літній Театр", який із-за браку відповідної кількости відвідувачів протривав лиш два літні сезони. Після дворічної перерви, саме тепер, Театральна Студія Молоді при „Театрі у п'ятницю" під керівництвом В. Шашаровського у цьому сезоні, як „Розвагова Сценка" пробує „щастя", пробує своїх сил у Вайлвуді, на розлогому пляжі якого рік-річно виґрівається кількасот українок-українців з Кан[illegible] ЗСА. З цього числа звичайно до театру ходить біл[illegible] енш десять відсотків.

Згадавши Студію Молоді, таких студій — Слава Богу! — у ЗСА є чотири, в цьому числі одна балетна. Ось вони: Студія Мистецького Слова Лідії Крушельницької, Ню Йорк, Балетна Школа Роми Прийми-Богачевської, Ню Йорк, Театральна Студія Молоді під керівництвом Любо Цепинського, Чікаґо (при парафії свв. Володимира й Ольги) і Театральна Студія Молоді при „Театрі у п'ятницю" під кер. В. Шашаровського, Філядельфія. У складі цієї останньої є студенти американських драматичних шкіл і актори американських студентських театрів. Може, дасть Бог, матимемо доплив молодої свіжої крови у змарніле тіло нашої Мельпомени. І ці всі Студії (може за вийнятком чікаґської і Балетної Школи) довго не потривають, якщо їм наше заможне громадянство не дасть матеріяльної підтримки.

Ми таки не можемо переболіти і цього, що наш Комітет 200-річчя ЗСА і 100-річчя нашого тут поселення не запросив цих усіх студій, щоб вони показали американцям і туристам-чужинцям свою сценічну вмілість. Ми певні, що ці молодечі театральні студії викликали б у

(Закінчення на ст. 4-ій)

День Михайла Мороза на Союзівці

Виставка образів нашого відомого мистця-маляра Михайла Мороза, яка відбулася на Союзівці в неділю, 24-го липня ц.р. у великій залі „Веселки", і окремо зорганізований управителем Союзівки Володимиром Квасом вечір в честь мистця у 50-річчя його творчости і 70-річчя народин маестра Михайла Мороза, — були знаменними культурними подіями на цій відпочинково-виховній Оселі Українського Народного Союзу, яка на протязі свого 25-річного існування все давала пристановище українським мистцям різних жанрів і уможливлювала їм виступ перед добірною публікою, знайомлячи при тому своїх численних гостей, які приїжджають сюди з усіх стейтів ЗСА у яких живуть українці, з досягненнями в ділянці української культури, зокрема в ділянці образотворчого мистецтва. Біля 150 українських малярів, різьбарів, скульпторів, керамістів виставляли на Союзівці свої твори, не згадуючи мистців слова, співаків, театральних акторів, танцювальних й інструментальних ансамблів та молодих мистецьких талантів, які беруть участь у щотижневих, часто високо-мистецьких програмах і допомагають управі Союзівки вдержувати український характер цієї прекрасної під кожним оглядом Оселі.

Вечір Михайла Мороза був власне у запланованій програмі чи не одною із найкращих культурних імпрез на Союзівці, бо у ньому взяли участь усі покоління українців в ЗСА, від найменших таборовиків починаючи, які організовано оглядали виставку образів, і на досвідчених старших громадянах кінчаючи, які у числі біля 200 осіб прийшли пошанувати мистця у 50-річчя його творчости. Вечір, програма якого відбулася о год. 8-ій вечора в холодженій залі „Веселки", відкрила постійний керівник мистецьких програм на Союзівці Аня Дидик, яка тепло привітала маестра М. Мороза і його дружину від управи Союзівки, представивши при тому маестра Володимира Гентіша, який у власному суповоді фортепяну виголосив, чи зглядно проспівав окремо скомпонований ним монолог на честь маестра Мороза, закінчуючи його зворушливим сентиментальним рефреном, що зворушив до сліз присутніх і мгра Іллю Підгородецького, близького приятеля мистця ще з „добрих" львівських часів, який приїхавши на Вечір із Сиракюз, виголосив головну доповідь про українське мистецтво, згадуючи у ній

Маестро Михайло Мороз

великі заслуги Ювілята для української культури. Після відспівання усіма приявними многоліття Михайлові Морозові, дві талановиті працівниці Союзівки (неталановитих там немає) Аня Майнич і Марійка Королишин виконали гуцульський танець, а Дорко Сенчишин відіграв на бандурі кілька українських народних пісень. Найкращим моментом вечора був, однак, виступ самого Ювілята, який, помітно зворушившись вшануванням його особи, виголосив знаменниту політичну промову, яку колинебудь авторові цих рядків приходилось почути, і яку він розпочав оцінкою мистецтва і культурно-мистецького життя в Україні, що переживає страшний наступ Москви на все, що українське.

Цей культурний вечір після відспівання ще одного „многоліття" для Мороза формально закрили конферансьє Союзівки Аня Дидик, після чого гості підходили й індивідуально вітали мистця з подвійним ювілеєм, як також продовжували оглядати численні картини виставлені у цій же залі.

Вечір Михайла Мороза на Союзівці треба вважати за дуже успішну і потрібну імпрезу. Вона ж бо сприятиме ідейному й естетичному та культурному збагаченню українського суспільства, а зокрема студіюючої молоді, яка численно була заступлена на вечорі.

В. Л-ць

Об'єднання Українських Лісників відбуло Літній З'їзд

Дня 30-го липня, ц. р. відбувся у Лексінґтоні, біля Ґантеру, на посіслості інж. Яримовича, Літній З'їзд ОБУЛІД-у. Ці З'їзди мають вже свою довголітню історію та перейшли в традицію. Цьогорічний З'їзд мав надзвичайний характер. З'їхалась надзвичайна кількість членів з родинами з Міннесоти, Мічігену, Пеннсильвенії, Ню Йорку та Ню Джерзі. Прибули: парох місцевої церкви в Ґантері о. М. Дирда, основоположник церкви св. Івана Хрестителя та Культурного Центру (Ґражди) в Ґантері — д-р І. Макаревич, маестро Островерха та інші гості. Рівнож наспіли телефонічні привітання від Т-ва Інженерів в Ню Йорку — інж. Ю. Базилевського та інж. І. Заяця, від пані Т. Бутович — вдови по славному українському маляреві, візерунки якого часто прикрашають „Вісник" ОБУЛІД-у, від д-ра В. Рудка, від інж. Ії та Івана Мельника із Ню Гейвену та інж. Мирона Левицького з Ню Йорку.

Цьогорічний З'їзд почато влаштуванням прогулянки до місцевости Ґільбоа. Валка кількох авт вирушила до цієї місцевости, де знаходяться залишки найстарших на земній кулі скам'янілих дерев. Пропам'ятна таблиця вказує, що це дійсно найстарші скам'янілі експонати, бо нараховують більше 300 мільйонів років. Це є пні із „Еосперматоптеріс Такстіліс", що вже вимерли.

На місці тієї знаменної знахідки зроблено пропам'ятну знимку та інж. Є. Дорош доповідав про феномен скам'яніння деревини, про його фізичний та хемічний процес про інші славні місця скам'янілих деревин. Сама прогулянка викликала велике зацікавлення та прелегент відповідав на різні запити у відношенні такої цікавої знахідки б. Ґантеру. Ініціятива такої екскурсії-прогулянки походить від Лісмайстра ОБУЛІД-у, інж. Є. Дороша, який рівнож керував цією прогулянкою.

Далі, о год. 4-ій по полудні присутні засіли до спільного бенкету. Інж. Р. Яримович, вже традиційно господар Літніх З'їздів привітав від себе й своєї родини всіх прибулих. Отець М. Дирда перевів молитву, а відтак Лісмайстер Є. Дорош піклувався дальшою програмою. Він офіційно відкрив З'їзд, привітав присутніх. Зокрема подякував інж. Яримовичеві за його працю у влаштуванні таких Літніх З'їздів на його посіслості. Опісля кол. Є. Дорош підкреслив значення такого З'їзду, побажавши прибулим приємно забавлятись. Саме прийняття було переплітане привітаннями, споминами, дотепами та короткими вістками із лісової та інших ділянок. Голос забирали: о. М. Дирда, д-р І. Макаревич та маестро Островерха із гостей та інж. Р. Яримович, інж. Е. Бачинський, інж. Б. Гамота, інж. Т. Марчак, інж. Я. Зубаль, інж. С. Кравченко та інші члени ОБУЛІД-у.

Ціла імпреза вийшла дуже вдало, бо напевно крім властивої цілі кращого з'єднання членів та плекання лісівницьких традицій, залишить гарний спомин із вакаційного сезону серед лісівницької атмосфери.

Є. Д.

Українські Дні в Чікаґо

Під таким наголовком появився у „Свободі" ч. 172 допис Г.З., в якому доволі вичерпно описано як наша спільнота в Чікаґо, очолена місцевим відділом УККА, відзначила цього року т.з. Українські Дні. На жаль, в дописі пропущено одну важливу деталь: з нагоди цьогорічних святкувань заходами нашого Відділу видано друком інформативну брошуру англійською мовою (28 сторінок) п.н. „Ді Юкреініенс", в якій крім історичних даних про наш нарід та історії поселення і розвитку української спільноти в ЗСА і зокрема в Чікаґо, подано теж вичерпні інформації про події в сучасній Україні. Книжечка багатоілюстрована, подає англомовну бібліографію про українську справу і є добрим інформатором для тих чужинців, що цікавляться українським життям.

Редактором видання є проф. Мирослав Семчишин.

Михайло Панасюк
голова Відділу УККА

Станиця Братства кол. Вояків 1-ої Української Дивізії УНА в Ню Гейвені, Конн.

повідомляє всіх Побратимів по Зброї, що 2-го серпня 1977 р., відійшов у Вічність, на 78-му році життя, підстаршина 1. Української Дивізії УНА, учасник бою під Бродами, як рівнож член ОбВУА і учасник змагань УНА в Першій світовій війні

бл. п.

МИХАЙЛО ПУШКАР

ПОХОРОННІ ОБРЯДИ відбулися в четвер, 4-го серпня 1977 року в церкві св. Арх. Михаїла в Ню Гейвені, Конн., а опісля відбулася тризна в церковній залі.

В пам'ять Покійного зібрано суму 485.00 дол., яку розподілено по половині,на фонд охорони воєнних могил „Братство Броди-Лев" і видавництво „Вісті Комбатанта".

Пожертви зложили:

по 25.00 дол.: д-р Б. і М. Цимбалісті, дир. М. і М. Гірняки;
по 20.00 дол.: інж. І. і В. Вальницькі, д-р Р. і М. Марків;
по 10.00 дол.: п-во З. і І. Мандич, п-во Б. і М. Антонишин, д-р М. Борисюк, п. С. Царик, мгр О. і Н. Микетей, інж. М. Стахів, д-р М. і М. Снігурович, п. О. Червак. п. Р. Попель. п-ні Л. Туркало, п. В. Шкільник, п-во Г. і А. Ґіна, п-ні З. Пушкар, п. В. Березовський, п. І. Загрійчук, п-ні А. Гладка, проф. І. і І. Телюк, п. В. Береза, п. О. Пушкар, п. М. Яблонський;
по 5.00 дол.: п. М. Дубецький, п. В. Гачкевич, п. М. Бойко, п-во В. і Н. Лодинські, д-р О. Лодинський, п-ні І. Гладка, п-ні В. Ширай, д-р І. і Л. Кизик, п-во Ю. Цибрівські, п. П. Хома, п. Т. Боднарчук, п. С. Посполита, п. Є. Висовський, п. С. Попель, п-ні З. Данко, мгр Б. Данко, п-во В. і Л. Фіцалович, п. Б. Марків, п. Т. Косович, п. К. Креховецький, п-во М. і В. Гусак, мгр С. Волянський, п. М. Дубецький, п. О. Гладкий, п. Г. Дубно, п. С. Фіголь, п-ні Є. Матвієнко, п. В. Шмата, п-ні О. Лаврович, п. Л. Марків, п-ні М. Кульчицька, п-ні П. Витвицька, п. Р. Романюк;
по 3.00 дол.: п. С. Царик, д-р М. Борисюк, п. М. Лісевич;
по 2.00 дол.: п-ні Рондяк, п. М. Допілка.

Опечаленій Родині Управа Станиці Братства 1-ої Дивізії УНА, складає найглибші співчуття.

Хай вічна буде пам'ять по Побратимові бл. п. Михайлові Пушкареві.

Прийняття-вечір для градуантів в парафії Св. Арх. Михаїла в Міннеаполісі

Ґрадуанти-члени парафії Св. Арх. Михаїла в Міннеаполісі, Мінн.

Старанням культурно-освітнього референта парафії Св. Арх. Михаїла в Міннеаполісі, Мінн. було влаштоване 11-го червня ц. р. у вашій парафіяльній залі прийняття—вечір для градуантів американських шкіл: Марка Філіповича, Юрка Голуба, Михайла Грибовського, Володимира Каркоця, Анни Литвинчук, Ліди Лучко, Івана Павлюка, Ліди Панчук, Лізи Полець, Григорія Пилатюка, Йосипа Тисса та Романа Завадки і абсольвентів Української Православної Школи при нашій парафії: Соні Рябокінь, Богдана Лисого, Марка Сидоренка і Наталки Лисої. Випускники цих шкіл є дочками, синами та внуками наших відданих і заслужених працівників на церковно-громадській ниві.

Програма почалася о год. 7:30 вечора, коли культурно-освітній референт Павло Вітрик, під звуки січового маршу у виконанні пані Ірини Кушнір і бурхливі оплески присутніх, впровадив присутніх випускників до парафіяльної залі та примістив їх по обох сторонах президіяльного стола. Батьки та приятелі випускників мали приємність цілий час присутніх програми дивитись на їхні сконцентровані і серйозні молоді обличчя.

Програма вечора під проводом Павла Вітрика продовжувалась далі, розпочалась вона молитвою, яку провів о. прот. Михайло Куданович. Після молитви він привітав дітей зворушливим словом. Пригадав їм про те, щоб не забували свого українського походження і нашу Українську Православну Церкву, в якій вони охрищені. Дальше по-англійськи промовляв до градуантів д-р Анатолій Лисий. У своєму слові він закликав градуантів шукати духових цінностей у своєму середовищі, а в свою чергу воно дасть духове задоволення і скріпить надію на краще майбутнє для повноцінного і вартісного життя. До абсольвентів українською мовою промовив Олександер Полець. Тоді кожного випускника викликав Ол. Полець до президіяльного стола і про кожного він згадав, що крім успішної науки в школах, кожний з них знаходить ще час і охоту брати участь в спорті, в танцювальній групі народних танців, гри на бандурі і брати активну участь в ОДУМ чи Українській Православній Лізі. Усі випускники дістали цінні та гарні подарунки. Від парафії Св. Арх. Михаїла книжку „Православна Віра" з дедикацією, що вручував її кожному культурно-освітній референт парафії. Від Батьківського Комітету голова його Ольга Антохій вручувала позолочений тризуб, а Ольга Павлюк хрестик з ланцюжком від Української Православної Ліги.

На закінчення вечора промовив о. Олександер Полець, і пояснив випускникам про вагу і значення отриманих подарунків, а також вручив абсольвентам Української Православної Школи ще й спеціяльні свідоцтва закінчення школи. За отримані подарунки та влаштування прийняття—вечора подякував англійською мовою від градуантів Іван Павлюк, а українською — сказав слово—подяку Юрко Голуб. Від абсольвентів Української Православної Школи мала гарне слово Соня Рябокінь, висловлюючи подяку і вдячність всім колишнім і теперішнім вчителям та всім тим, що приготовляли під час цілого шкільного року другий сніданок для дітей нашої Школи. Відтак вручила Павлові Вітрикові від учнів 9-ої кляси гарний подарунок-різьбу гуцула з трембітою в горах.

Закінчив офіційну програму культурно-освітній референт П. Вітрик подякою усім учасникам і співробітникам цього вечора, а також за гарний і зворушливий для нього подарунок від улюблених і незабутніх абсольвентів нашої Школи. Опісля він запросив усіх присутніх на каву з перекусками. Під час перекуски присутні обмінювались думками про сьогоднішній вечір і майбутнє.

Надіємось, що в майбутньому будемо спільно влаштовувати такі вечори для градуантів наших церковних громад в Твин-Ситі, щоб молодь наша запізнавалась і дружила між собою у дальшому житті.

ПВ

Ділимося з Рідною, Приятелями й Знайомими сумною вісткою, що дня 3-го серпня 1977 року у Вінніпезі, Канада, відійшов від нас у Вічність, наш Найдорожчий

МУЖ, БАТЬКО, ДІДУСЬ

бл. п. пл. сен.

НИКОЛА ОБРОЦА

пластун, кооператор і громадський працівник.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 6-го серпня 1977 року у катедральній церкві св. Володимира й Ольги. Похоронений на цвинтарі Всіх Святих у Вінніпезі, Канада.

У глибокому смутку:
ЕВГЕНІЯ — дружина
ГАЛИНА — дочка
ДАРІЯН, НАДІЯ, АНДРІЙКА і ЛЯРИСА — внуки
ІГОР ТАНЧУК — шваґер
Родина в Україні й Америці

ПРО НОВІ ВИДАННЯ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

поет Барка і в своїх есеях, писаних в роках 1943, 1944 і пізніше.

„М'якість і лагідність" Барки бачимо в його найдовшому першому есеї під заг. „Світло поезії старовинної і сучасної", в якому він обороняє „сучасну" поезію, цебто модерністичну, так звану „Нюйоркську групу" поетів: Е. Андієвську, Ж. Васильківську, В. Вовк, І. Шуварську, Б. Бойчука, Б. Рубчака та Юрія Тарнавського. Барка не хоче сказати того, що в цих, без сумніву талановитих творців українського слова, є і такі місця в їхніх поезіях, яких ніхто, крім них самих, і то мабуть тільки в хвилини творчого надхнення, не може зрозуміти. Барка оцінює тільки форму їх віршів і замало звертає уваги на зміст їхніх творів. Барка пише

„Поезія допомагає людині бути духовною: із здібністю щирої і гарячої віри, що без неї душа позбавлена вічного порятунку. Поклинання поезії: сприяти перемозі її в людському серці — над матеріялістичними впливами від минучости".

Та наші модерністи творять і такі твори, які зовсім не можуть впливати на серце читачів, Барка про це не хоче сказати повної правди, він пише про Андієвську, що в неї „буває іноді вихід у контрестиничну образотворчу ескападу, без якої вірші могли б виграти більше".

Підібно і про найбільш контроверсійного Юрія Тарнавського автор делікатно перестерігає, що „було б необачно оцінювати талант його в залежності від процентного відношення між потворністю і красою в його віршах, а ще гірше по самій макабриці описів, як роблять декотрі запальні джиґіти з кинджальними рецензіями".

Правда, автор згадує і про „вади" у віршах найновішої „Молодої Музи". Ось вони:

1. Нахил до „прозорчичного" тону.
2. Надмір предметописання, на шкоду виспівам серця.
3. Брак уваги до найвищих поверхів життя і відхил до крайнього натуралізму.
4. Нестача музичної „підґрунтової течії" в ліриці та модерної краси в побудові її.

Ми спинилися на цьому есеї В. Барки, бо він тісно в'яжеться з рецензією на поезії К. Горбач.

Інші Барчині есеї дуже цікаві, бо їх автор оригінально підходить до осіб, що про них пише, незалежно від цього, чи він пише про Данте Аліґ'єрі, про нашого Костецького, чи „Фавста" Ґете. Читати есеї Барки — це духовий пир для вдумливого читача.

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. Іллі Варчака

Батька моєї шкільної товаришки Лесі складаю 25.00 долярів на „Церкву в Потребі".

Ольга й Іван ПОДУСОВСЬКІ з доньками

Для вшанування світлої пам'яті нашого Брата, Вуйка і Приятеля

бл. п. Нікона Головінського

на Патріярший Фонд складають:

по 25.00 дол.: Марія і Борис Головінські, Ольга Титла, Наталка і Маркіян Титли, Богданна і Євген Титли, Галина і Богдан Титли;
по 20.00 дол.: Галина і Юрій Головінські, Мирослава і Роман Савицькі;
10.00 дол. — Марія і Михайло Савицькі;
5.00 дол. — Галина Вороневич.

У ПЕРШУ НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ НА ВІЧНИЙ СПОЧИНОК
Незабутнього ДРУГА-МУЖА та ТАТА

Д-ра ЛЕВА КАНЮҐИ

про щиру згадку та тиху молитву Приятелів і Знайомих просять
НАТАЛІЯ — дружина Покійного та
ЛЮДМИЛА і РОМАН — діти

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА та ПАНАХИДА

будуть відправлені

в суботу, 3 вересня 1977 р., о год. 8-ій рано в церкві св. Юра в Ню Йорку, Н. Й.

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що в четвер, 18-го серпня 1977 р., відійшла у Вічність в Лорейні Огайо, по довгій і тяжкій недузі наша Найдорожча

ДРУЖИНА, МАМА, СЕСТРА, ТЕТА і ШВАҐЕРКА

бл. п.

ЕВСТАХІЯ з ГОПКІВ МАЦІЛИНСЬКА

Народжена у Львові 3-го травня 1913-го р., пластунка сеньйорка, членка 69-го Відділу Союзу Ураїнок Америки в Лорейні, довголітня голова Апостольства Молитви, членка 233-го Відділу Українського Народного Союзу, бувша кошова Пластової Станиці в Лорейні та церковна і громадська діячка та виховниця молоді.

ПОХОРОН відбувся в суботу, 20-го серпня ц. р. на місцевому цвинтарі Кальварія.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

В глибокому смутку залишені:
КОСТЬ — муж
МОТРЯ — дочка
ІВАННА ЗЕЛЬСКА з Родиною — сестра
ІРЕНА КЛОС з Родиною — сестра
ОМЕЛЯН МАЦІЛИНСЬКИЙ з Родиною — шваґер

Замість квітів на могилу Покійної, грошеві пожертви можна висилати на будову української католицької церкви в Лорді.

„УСЕ ЖИТТЯ ВИ ПРОЖИЛИ...

(Закінчення зі ст. 1-ої)

чу). І нові обманні судові процеси, психушки, ще раз погоня за вільною думкою і талановитим словом — Даніель і Синявський, Григоренко, Дзюба і Світличний, Солженіцин, Ґінзбурґ і Орлов. Брехня, обман.

І ви, Леоніде Іллічу, прекрасно знаєте, що все — від Кронштадської крови в 21-му до свіжих 12 і 15 років для Руденка і Тихого, — все брехня. Знаєте!..."

Далі Снєгірьов пише:

„Не буду переказувати більшости поганих і злобних анекдотів, створених про Вас серед народу. Прошу, тільки один.

Пригадуєте, як Ви стрічали Корвалана? Наша преса і радіо з телебаченням так і не змогли вияснити чому ґенсека компартії Чіле виміняли на „злочинця" Буковського, так і не рішили признати, що „Амнесті" намовила перше Піночета, а потім Вас (під Ваше славне 70-ліття) мати виміну Так, от народ з цього приводу співає частушку:

— Виміняли хулігана
На Люіса Корваляна
Де б знайти такую бл...дь
Щоб за Брежнєва
замінять?"

Автор питається „Що робити?" і дає свою відповідь на ряд проблем які існують в СССР. Снєгірьов пропонує ліквідувати колгоспи, радить Брежнєву прочитати книжку Миколи Руденка „Економічні монологи" та каже щоб дозволити на вільну еміґрацію з СССР і дати змогу республікам СССР обов'язково вийти зі складу СССР.

Повний текст звернення Снєгірьова до Брежнєва буде надрукований в окремій збірці самвидавних документів у ви-ві „Сучасність".

А ЯК З ТЕАТРОМ?

(Закінчення зі стор. 2-ої)

чужинного культурного глядача неабияке захоплення. М. і. до ЗСА приїжджає чимало студентських театрів із різних країн і дають вистави у своїх мовах. Недавно гостював тут Польський Студентський Театр з великим успіхом. До речі, нам відомо, що погляди рецензентів на їхні виступи в Польщі поділені.

А якщо наш Комітет зупиняєся тільки на співах і танцях. то чому вічно експонувати одне і те саме, чому не заангажовано Балетну Школу Роми Прийма-Богачевської, яка була б запрезентувала якийсь цілісний балетний твір, який приніс би не лише славу Балетній Школі, але й цілій нашій громаді. Хтось скаже: „І те, що було, було добре". Та ми маємо на увазі ще кращу під мистецьким поглядом сценічну продукцію.

У переліку мистецьких одиниць може ми ненароком когось пропустили — якщо так, прохаємо не гніватись.

Маємо УККА і СКВУ з їхніми Відділами Культури, а театральна справа представляється невесело. Якщо ці наші Комітети почали б акцію в цьому напрямі, то ми певні, що всі наші часописи, тижневики і журнали допомогли б у цій так важливій акції, і справу можна було б рушити з мертвої точки.

А гроші? „Громада по нитці"... А Український Гарвард як постав? Чи читачам відомо, що загальне майно українців у діяспорі перевищає колишнє майно українців Галичини під Польщею? Чи ми мали поза сл. п. Митрополитом Андреєм принаймні одного мільйонера? А їх у Вільному Світі кільканадцять. Автор цих рядків сам про це не знав; довідався недавно і мав нагоду говорити з двома такими мільйонерами-фабрикантами (навіть з одним пив коньяк). Вони „файні, свої хлопаки", тільки треба знайти до них „стежку". Значить, якщо б у них проявилась жертвенність (у них і їм подібних багатіях) ми ще нині спроможні мати добрий пересувний професійний театр, який обслуговував би ЗСА і Канаду — театр з вантажними автами, автобусами й автами-хатами. Це не жадна фантазія. Тож поки є ще з ким рушити діло, чи не найвища пора це зробити?

Що уявляє собою тут український театр — зайво говорити. І мову театр поправив би нашим дітям, дорослові і студентам, не згадуючи вже про спалах патріотизму. І чи не варто над цим серйозно призадуматись, заки ще живе оця горстка жерців Української Мельпомени? Це ж бо остання шанса. Прямо не хочеться вірити, що український збірноті у Вільному Світі загрожує заник, відчуття вартостей і духових потреб, які надають вищий сенс нашому існуванню.

xxxxx XXX xxxxx

Відновлене Об'єднання Мистців Української Сцени, дякуючи пожертвам деяких наших установ, поодиноких громадян, головним чином, дякуючи щедрим пожертвам „омусівців" видало дуже цінну, альбомного формату, книгу „Наш Театр". ІІ том цієї вартісної книги ось-ось появиться (Вид. „Свобода"), а першого тому ще є дві третини пропорційно невеликого накладу. Щоб цю книгу набути, треба звертатися на адресу Секретаріяту Об'єднання Мистців Української Сцени:

Євген Левицький, 2102 Поплар Ст.
Філядельфія, Па. 19130
Тел. (215) 232-9913

УКРАЇНСЬКИЙ ОСТРІВ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

за кордоном, давно вже треба було б присвоїти титул народного композитора і вважати такий титул найвищим. Його оригінальні музично-вокальні твори для бандури і хору — найвищий сучасний вклад у це складне вічне мистецтво національної України.

Крім Кобзарського курсу (на жаль, цього року не зміг прибути дуже обдарований бандурист і вчитель Петро Китастий), на Оселі „Київ" провадиться ще й Курс українського народного танку під керівництвом знавця справи Юрія Роточка. Ще дитиною він вчився в майстра народного танку маестра Василя Авраменка! Ось що означає правдиве, міцне, потрібне народові коріння. Все життя пропрацював Василь Авраменко — патріярх українського народного танку за кордоном, щоб дати такий овоч. Шкода, що заокеанська українська спільнота і донині не змогла йому відповідно віддячитись. Та подякувати — ніколи не запізно.

На Курсах Українознавства на Оселі ОДУМ „Київ", за які відповідає інж. Ю. Іхтіаров — рефіерент Юнацтва ОДУМ-у, цього року мали виклади, крім проф. д-ра Я. Гурського, багато запрошених науковців і діячів культури: інж. О. Шевченко, проф. І. Коровицький, д-р Катерина Кохно, мистець Слава Геруляк, письменник П. Маляр, педагог Надія Сеник, мгр Ю. Нагорний, д-р Є. Федоренко, проф. М. Воскобійник, о. декан Ф. Істочин, маестро Г. Китастий, інж. В. Григоренко та автор репортажу. Теми: українська мова (всі табровики розмовляють тільки українською мовою), історія, географія, мистецтво, музика, інформації про ув'язнених або переслідуваних окупаційною Москвою діячів культури в Україні. Єдина прикрість: все таборування і курси тривають лише від 13 до 27 серпня. На жаль, немає практичної можливости, щоб усі українські острови в Кетскильському зеленому морі були заселені молоддю й активно діяли впродовж круглого року. До речі, славна Капеля Бандуристів ім. Т. Шевченка активно патронує над курсами гри на бандурі в Канаді, у Торонті, у Боффало („Новий сокіл"), на „Верховині" і тут, у „Києві", — посилаючи досвідчених інструкторів під керівництвом і наглядом майстра Григорія Китастого.

Таборова молодь, як і на інших оселях, практично зайнята щоденно 6-7 годин. А вільними вечорами майже всі збираються у великій їдальні, де відбуваються самодіяльні виступи молодих бандуристів, під керівництвом маестра Григорія Китастого.

Вже відбулась урочистість спущення прапора, вже відспівали гимн ОДУМ-у (слова І. Багряного, музика М. Фоменка) і промовили молитву, вже одержали таборовики по склянці молока з булкою, адже вечеря була зо дві години тому, а молодь досить набігалась... — і ось лине у вечірнє небо, під золотим місяцем, українська пісня та немов виразник самої душі українськоі — звуки бандур... Дітки слухають, розкривши ротики, дорослі стараються непомітно один від другого змахнути сльозу радости і сльозу горя: чого вони, ощі діти України, мають жити на українському острові на Богом благословенній Землі Вашингтона?

Знають, чого — і дорослі, і молодь. Юнак Тарас їздив на Україну. Вона дуже гарна і дуже болюча: „Так, як там є, я не хотів би там жити", — такий його висновок. Нелюдський режим там спотворює слабших людей. Постійні нестатки притуплюють одиниць, збереження життя і покращання його, збільшення шматка, непевного шматка хліба, обертається в основу існування... Звичайно, були, є і будуть інші, відважні, думаючі...

„Я молодий, бо з молодими", сказав, — Максим Рильський, і наявним доказом правдивости його вислову є сам Григорій Трохимович Китастий, кожний порух руки якого, кожний погляд ловлять на лету молоді кобзарі...І п. Мирон Сурмач — молодий, бо з молодими! Півстоліття тому він подбав про випуск багатьох платівок з українською піснею і музикою, його „стор" — „Сурма" в Ню Йорку — так багато вклав в українську культуру за океаном.

Задоволено усміхається інж. Петро Гурський, відповідальний за Кобзарський курс, а вдома, у Філядельфії — керівник ансамблю бандуристів ім. Василя Симоненка. За одно він шкодує: занадто короткий час улітку. А все таки цей курс наснажить молодь і додасть їй багато знань.

Серед слухачів імпровізованого вечірнього концерту — відповідальний за академічний курс на Оселі ОДУМ-у „Київ" проф. д-р Яків Гурський із Сиракюзського університету, де він керує Слов'янським відділом і де вже 21 рік постійно відбуваються по два курси з української мови, з пересічно 10 -ма студентами на кожному.

Проф. д-р Яків Гурський вчасно прибув на Оселю „Київ", закінчивши виклади в Українському Вільному Університеті у Мюнхені, де провадив трьома курсами. До речі, там були цього літа українські студенти не лише з-за океану, а й з Югославії, Польщі, Франції, Чехо-Словаччини. Є багато бажаючих „з того боку" студіювати, і можуть дістати дозвіл для виїзду на студії, але бракує фондів на стипендії. Очевидно, це проблема, що перерастає навіть УВУ, вона — загальноукраїнська, а практично її реалізувати, можливо зміг би СКВУ. Проблема, як тут кажуть, за кордоном, „під розвагу". Заявами і гаслами, хоч які вони потрібні, коли на своєму місці, далеко не всього можна добитись. А жива Україна вимагає від вільних українців тотальної мобілізації, у зв'язку з тотальним наступом імперської Росії.

Використовуючи перебування на Оселі „Київ", Л. Полтава виступив 17.8. з лекцією-спогадом про сл. п. Василя І. Овчаренка, композитора з Харківщини, який помер у Маямі, даючи короткий огляд розвитку української опери, від Дмитра Бортнянського і Максима Березовського та підкреслюючи поєднання українського оперового мистецтва з народною музикою і піснею. Лекція, прочитана з рамени Корпорації „Українська Опера" в Америці, була ілюстрована уривками з опери сл. п. Василя І. Овчаренка „Лис Микита", диригент проф. Юрій Оранський. У вечірніх годинах автор репортажу мав літературну зустріч, на якій читав нові поетичні твори та поему „Владімір Лєнін", написану до 60-річчя Української Національної Революції; на цю ж тему показав прозірки АДУК.

Занотуємо кілька літературних успіхів серед таборовиків : донечка п-і д-р Катерини Кохно пише поезії українською і англійською мовами, і вони значно вищі думками й почуттями від її 14 років (про бездоганну українську мову дбає добра бабуся); донечка п-ва Гурських Олеся надрукувала в „Рідер Дайджест" з липня 1977 р. оповідання на 300 слів і одержала 300 дол. гонорару) її твір про м'ячик редакція журналу вибрала з-поміж багатьох інших авторів дітей.

У кінці нотуємо ще одно відрадне, важливе явище: між українськими „островами", оселями різних молодечих організацій, все чіткіше вимальовуються дороги — дороги знайомств, дружби, товариських відвідин Одумівців, Сумівців, Пластунів, бо всі вони неподільні і єдині — українці.

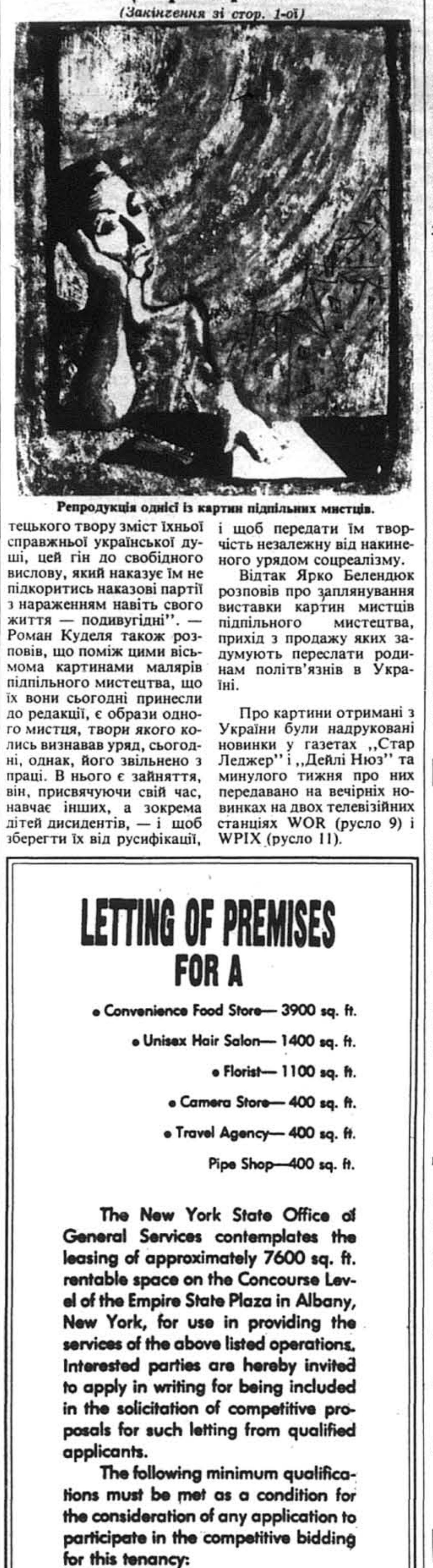
Запорожці, та не за Дунаєм, бо що таке Дунай у космічну добу? — запорожці за океаном!

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ

УНСоюзу!

Ще про картини...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

Репродукція однієї із картин підпільних мистців.

тецького твору зміст їхньої справжньої української душі, цей гін до свобідного вислову, який наказує їм не підкоритись наказові партії з нараженням навіть свого життя — подивугідні". — Роман Куделя також розповів, що поміж цими вісьмома картинами малярів підпільного мистецтва, що їх вони сьогодні принесли до редакції, є образи одного мистця, твори якого колись визнавав уряд, сьогодні, однак, його звільнено з праці. В нього є зайняття, він, присвячуючи свій час, навчає інших, а зокрема дітей дисидентів, — і щоб зберегти їх від русифікації, і щоб передати їм творчість незалежну від накиненого урядом соцреалізму.

Відтак Ярко Белендюк розповів про заплянування виставки картин мистців підпільного мистецтва, прихід з продажу яких задумують переслати родинам політв'язнів в Україні.

Про картини отримані з України були надруковані новинки у газетах „Стар Леджер" і „Дейлі Ньюз" та минулого тижня про них передавано на вечірніх новинках на двох телевізійних станціях WOR (русло 9) і WPIX (русло 11).

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ПИЛИП БІЛІНСЬКИЙ, член УНС 342 Відд. Т-ва Запорожська Січ в Картереті, Н. Дж., помер 29-го травня 1977 р. на 83 р. життя. Нар. в 1894 р. в Долині, Україна і став членом УНС в 1926 р. Залишив у смутку дружину Галину, сина Степана, дочку Анну з мужем, внука і правнучку та ближчу і дальшу родину включно із союзовою громадою. Похорон відбувся 3 червня на цвинтарі Розегилл в Лінден, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

ЕМІЛЬ ГУТ, член УНС 106 Відд. Б-ва св. Николая в Чікаго, Ілл., помер 23 травня 1977 р. на 60 р. життя. Нар. в 1918 р. в Україні і став членом УНС в 1955 р. Залишив у смутку дружину Анну, синів Степана і Івана, братів, сестер і ближчу та дальшу родину. Похорон відбувся 26 травня 1977 р. на цвинтарі св. Николая в Парк Рідж в Чікаго, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!
Управа Відділу

ВАСИЛЬ БОБЕРСЬКИЙ, член УНС 21 Відд. Т-ва Запорожська Січ в Джонсон Сити, Н. Й., помер 27 травня 1977 р. на 69 р. життя. Нар. в 1908 р. і став членом УНС в 1947 р. Залишив у смутку дружину Марію, одну сестру та ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 3 червня 1977 р. на цвинтарі Рівергорст в Ендікот, Н. Й.

Вічна Йому Пам'ять!
В. Галич, секр.

ВАСИЛЬ ДУБАС, член УНС 133 Відд. Т-ва ім. Б. Хмельницького в Нюарку, Н. Дж., помер 29-го травня 1977 р., на 84 році життя. Нар. в 1894 р. в Старій Солі, пов. Старий Самбір, Україна і став членом УНС в 1924 р. Залишив у смутку дочку Анну, внуків та ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 2 червня 1977 р. на цвинтарі в Іст Орандж, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

ПАРАСКЕВІЯ РАД, членка УНС Відд. 481 Т-ва ім. І. Франка в Карнеґі, Па., померла 30 липня ц. р. на 70 р. ж. Нар. в с. Токарня, Україна, і стала членкою УНС в 1956 р. Полишила в смутку мужа Петра, доньки Гелену, Маріянну, братів: Степана і Семка, сестер: Анну і Феню, 4 внуків. Похорон відбувся 2 серпня ц. р. на цвинтарі Пресв. Трійці в Карнеґі, Па.

Вічна Їй Пам'ять!
Гелена Возняк, секр.

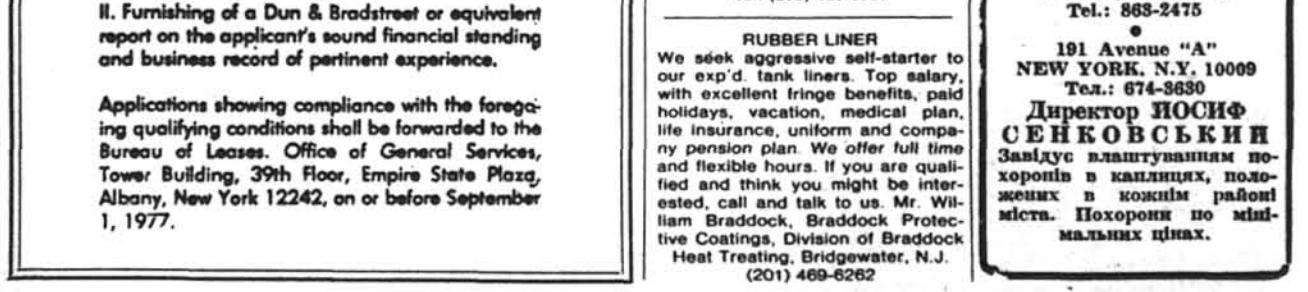
ВАСИЛЬ ІВАНЮК, член УНС Відд. 379 Б-ва св. Юрія в Чікаго, Ілл., помер 15 червня 1977 р. на 67 р. ж. Нар. в с. Глубоке, Україна, і став членом УНС в 1951 р. Полишив дочок: Іванну, Ольгу і Софію, 11 внуків та сина Івана з дітьми. Похорон відбувся 18 червня ц. р. на цвинтарі св. Миколая в Leyden Township, Ill.

Вічна Йому Пам'ять!
М. Семків, секр.

ІВАН В. КОБЗЯР, член УНС Відд. 25 Т-ва Свобода в Джерзі Сити, Н. Дж., згинув в автомобілевому випадку 15 серпня 1977 р. на 69-му році життя. Нар. у Львові, Україна, і став членом УНС в 1961 р. Полишив у смутку дружину Ольгу, дочку Любу і Ксеню, синів Андрія, Юрка, Петруся з родиною, сестер Ольгу й Ірину, внуків і правнука. Похорон відбувся 20-го серпня ц. р. на цвинтарі Елька Парк в Гантері, Н. Й.

Вічна Йому Пам'ять!
Управа Відділу

ТАРЗАН, Ч. 7811. Тарзанова обіцянка

Мій гелікоптер відвезе тебе туди, куди тільки захочеш, Тарзане!

Дякую, Помпусе!... Бажаю тобі, щоб твій фільм мав успіх і під мистецьким і фінансовим оглядом!

Це мені тепер здається малозначним, Тарзане!... Колись в майбутньому пляную накрутити поважний фільм про різні проблеми Африки... Цей фільм буде показаний в усіх частинах світу і вступ на нього буде вільний!

Я працюватиму безплатно для тебе, якщо дійсно накручуватимеш той фільм... В якийсь спосіб дізнаюся і прибуду до тієї місцевости, це накручуватимеш фільм!